

Els Witte en Ann Mares (red.), *Twintig jaar onderzoek over Brussel. Studies naar aanleiding van 20 jaar wetenschappelijke productie van het VUB-Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van Brussel, 1978-1998*, Brussel, VUBPress, 1998, 383 pp., tab., graf., krt., 695 BeF, ISBN 90-5487-212-8 (Brusselse Thema's 6).

Het Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van de Brusselse Taaltoestanden werd in 1977 aan de VUB opgericht door Els Witte. Zij beschrijft in de eerste bijdrage van de bundel (pp. 7-35) het ontstaan, de geschiedenis en de verwezenlijkingen van het Centrum. De bedoeling was om het debat over de staatshervorming, die geregeld stokte door het probleem 'Brussel', te voorzien van wetenschappelijk onderbouwde argumenten. Centraal stond de studie van de taalverschuivingsprocessen in Brussel vanaf het einde van de 18e eeuw; dat diende te leiden tot een synthese van alle factoren terzake. De vooropgezette interdisciplinaire aanpak geraakte weliswaar vaak niet verder dan het multidisciplinaire. Niettemin heeft het Centrum baanbrekend werk verricht voor de taalsociologische aanpak van de problematiek. Centraal daarbij stond de studie van de relatie tussen taal, status en sociale mobiliteit. Het Centrum kwam met de onderzoeksresultaten naar buiten langs de reeks *Taal en Sociale Integratie* (13 afleveringen, 1978-1989). Daarin werden synthesewerken, onderzoeksrapporten en doctorale proefschriften gepubliceerd, net als de acta van de colloquia van het Centrum. De maatschappelijke en institutionele veranderingen vanaf het begin van de jaren negentig noopten tot een accentverschuiving en verbreding van het studieveld. Het (in die zin herdoopte) Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van Brussel publiceerde vanaf 1993 in de nieuwe reeks *Brusselse Thema's*. Men hield zich nu ook bezig met migrantenproblematiek en identiteitsvorming en richtte zich op de (dis)functionering van de nieuwe politieke instellingen; als *divided city* werden de problemen en 'oplossingen' van Brussel vergeleken met andere grote steden met belangrijke minderheden.

Naast een historisch overzicht en de bibliografie terzake (door Ann Mares, pp. 353-380) wil dit nummer ook een staalkaart bieden van de richting die het Centrum nu heeft ingeslagen. Nieuwe onderzoeksthema's zijn onder meer de Vlaamse beweging in Brussel van 1945 tot 1993, en de faciliteitengemeenten rond Brussel. Onder de bijdragen is er onder meer een analyse van de Guldensporenslagherdenkingen in Brussel na de Tweede Wereldoorlog, als identiteitsvormende en -legitimerende factor (Jan Franssen, *Nationale feestdag en identiteit: de Guldensporenviering in Brussel (1945-1960)*, pp. 77-112). [LB]